

*Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2012
6. volební období*

176.

USNESENÍ

*výboru pro evropské záležitosti
z 24. schůze konané dne 12. ledna 2012*

**k Návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o energetické účinnosti a o zrušení
směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES /kód dokumentu 12046/11, KOM(2011) 370
v konečném znění/**

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstka ministra průmyslu a obchodu Ing. Martina Tlapy, MBA, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Viktora Paggio a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Viktor Paggio v. r.
zpravodaj výboru

Jan Bauer v. r.
předseda výboru

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o energetické účinnosti a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES

**KOM(2011) 370 v konečném znění, kód Rady 12046/11
Interinstitucionální spis 2011/0172/COD**

- **Právní základ:**
Článek 194 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
5. 7. 2011
- **Datum projednání ve VEZ:**
31. 8. 2011 (1. kolo)
- **Procedura:**
Spolurozhodování.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 29. 8. 2011, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 6. 9. 2011 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Návrh směrnice vychází z Plánu energetické účinnosti z března 2011¹. Komise jeho předložením reagovala jak na výzvy Evropského parlamentu i Rady EU k přijetí nové ambiciózní strategie pro zvyšování energetické účinnosti, tak také na výsledky vlastních šetření, které indikovaly, že při současném trendu by v roce 2020 bylo dosaženo jen přibližně poloviční hodnoty dvacetiprocentního cíle.
Zvyšování energetické účinnosti v EU je součástí již dříve definovaných tzv. cílů 20-20-20 i cílů nové strategie Evropa 2020 (20% úspory primární energie do roku 2020 ve srovnání s rokem 1990) a představuje zásadní příspěvek k přechodu na nízkouhlíkové hospodářství, k boji se změnou klimatu a k naplnění základních cílů energetické politiky EU (konkurenceschopnost, bezpečnost, účinnost a úspory).
- **Obsah a dopad:**
Navrhovaná směrnice by měla představovat **ucelený rámec** pro zvyšování energetické účinnosti v EU, jenž by měl vést k úsporám primární energie ve výši 20 % do roku 2020 (což odpovídá úspoře 368 mil. tun ropného ekvivalentu) a vytvořit předpoklady pro další zvyšování energetické účinnosti po roce 2020. Měla by **nahradit dva stávající předpisy** – směrnici 2004/8/ES (o kombinované výrobě tepla a elektřiny) a směrnici 2006/32/ES (o energetických službách) – a také úpravu obsaženou v čl. 9 odst. 1 a 2 směrnice

¹ KOM(2011) 109 v konečném znění, výbor pro evropské záležitosti vzal tento dokument na vědomí bez projednání.

2010/30/EU. Návrh směrnice obsahuje soubor opatření, která jsou navržena za účelem odstranění překážek a nedostatků na trhu energií.

Návrh členským státům ukládá:

- stanovit si **vnitrostátní cíle** energetické účinnosti do roku 2020 při zohlednění celkového cíle EU dosáhnout dvacetiprocentní úspory, přičemž Komise v roce 2014 národní cíle vyhodnotí a posoudí případnou potřebu stanovení závazných cílů;
- zajistit, aby od roku 2014 byly každoročně **renovovány 3 % podlahové plochy budov ve vlastnictví veřejných subjektů** s ohledem na požadavky na minimální energetickou náročnost, přičemž do 1. ledna 2014 musí členské státy vypracovat a zpřístupnit soupis budov ve vlastnictví veřejných subjektů;
- zajistit, aby veřejné subjekty nakupovaly pouze **výrobky, služby a budovy s vysokou energetickou účinností** (dle přílohy III);
- zajistit, aby distributoři nebo prodejci energií koncovým zákazníkům každoročně **ušetřili 1,5 % objemu prodaných energií**, a zveřejnit takto dosažené úspory, členské státy však mohou vyjmout z tohoto pravidla malé distributory a prodejce energií (referenční hodnoty: prodaná energie méně než 75 GWh, méně než 10 zaměstnanců nebo roční rozvaha méně než 2 miliony EUR);
- zajistit, aby velké podniky povinně absolvovaly **energetické audity** (malé a střední podniky mohou dobrovolně) pro zjištění potenciálu snižování energetické náročnosti;
- zajistit, aby konečným uživatelům byly poskytnuty **individuální měřiče spotřeby** (elektrina, zemní plyn, vytápění, chlazení, teplá voda) poskytující údaje o skutečné spotřebě a času spotřeby a aby **vyúčtování spotřeby** bylo poskytováno měsíčně (elektrina, vytápění a chlazení), resp. po dvou měsících (zemní plyn, teplá voda), přičemž by bylo možné volit mezi elektronickým a písemným vyúčtováním s možností kontroly historie spotřeby;
- stanovit do 1. ledna 2014 **vnitrostátní plán vytápění a chlazení** zaměřený na využití potenciálu kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET) a potenciálu dálkového vytápění a chlazení, přičemž všechna nová zařízení pro výrobu elektřiny s příkonem nad 20 MW (nebo v případě větších rekonstrukcí stávajících zařízení) by musela být vybavena **kogenerační jednotkou** a umístěna tak, aby mohlo být využíváno odpadní teplo (lze vyjmout z působnosti nákladově neefektivní případy);
- zajistit, aby sazby a regulační předpisy týkající se užívání energetických sítí obsahovaly **pobídky** pro jejich provozovatele nabízet systémové služby umožňující zavádět opatření ke zvyšování energetické účinnosti;
- zpřístupnit poskytovatelům energetických služeb **systémy certifikace, energetické audity a opatření ke zvýšení energetické účinnosti** a zajistit jejich uznávání s dalšími členskými státy;
- povinnost každoročně **podávat zprávu o pokroku, statistické údaje o KVET** a jednou za tři roky **doplňující zprávy** o vnitrostátních politikách v oblasti energetické účinnosti, akčních plánech či programech.

Návrh rovněž zmocňuje Komisi přijímat **akty v přenesené pravomoci** týkající se zavádění systému vzájemného uznávání úspor energie, metodiky analýzy nákladů a přínosů u povinnosti vybavovat nová zařízení na výrobu elektřiny kogenerační

jednotkou, harmonizovaných referenčních hodnot u KVET, hodnot a výpočetních metod v přílohách a jejich přizpůsobení technickému pokroku.

Je nutné zmínit, že předkládaný návrh směrnice byl sice motivován dřívějšími výzvami ze strany Evropského parlamentu i Rady vůči Komisi a je v souladu s dalšími souvisejícími politikami EU, nicméně přístup Komise ve smyslu – v roce 2007 byly stanoveny určité cíle (20-20-20) do roku 2020 a již nyní v roce 2011 (na základě dat do roku 2010) je jasné, že cíle energetické účinnosti nebudou v roce 2020 naplněny (...!?), a proto je třeba předložit další a „tvrdší“ návrhy opatření, je více než ambiciózní. Většina opatření uvedených v návrhu směrnice bude klást nemalé nároky na finanční zdroje a přinese značnou administrativní zátěž. Není na místě zpochybňovat koncepci snižování náročnosti ekonomiky EU na energetické zdroje, avšak je třeba vyhodnotit, zda je opravdu nezbytné dosáhnout vytyčeného cíle za každou cenu a dále zda není možné navrhnout „měkčí“ opatření, která by postupně k danému cíli také směřovala. **S ohledem na výše uvedené je tedy otázkou, zda je předložený návrh ještě v souladu se zásadou proporcionality (dle čl. 5 Smlouvy o EU).**

Aktualizace původního návrhu Komise

S ohledem na probíhající projednávání návrhu směrnice v orgánech EU a připomínky členských států Polské předsednictví představilo již dvě revidované verze původního návrhu. Některé členské státy se k původnímu návrhu Komise postavily výrazně odmítavě, parlamenty ve Finsku a Švédsku dokonce přijaly k návrhu směrnice odůvodněné stanovisko konstatující rozpor s principem subsidiarity (týkalo se čl. 10, tj. povinnosti všechna nová zařízení pro výrobu elektřiny s příkonem nad 20 MW vybavovat kogenerační jednotkou). Současné druhé revidované znění vychází vstříc požadavkům členských států a zmírňuje některá navrhovaná opatření obsažená ve směrnici a naopak jde proti postojům prezentovaným v Evropském parlamentu, který by naopak některá opatření rád zpřísnil.

Hlavní změny obsažené ve druhém revidovaném návrhu z 8. 12. 2011:

- pouze nezávazné, indikativní vnitrostátní cíle energetické účinnosti do roku 2020;
- metodika pro monitorování úspor nebude stanovena delegovaným aktem Komise (tzn. nebude bez kontroly za strany členských států);
- povinnost renovace 3 % podlahových ploch veřejných budov zúžena na budovy centrálních orgánů + zavedena možnost více alternativních opatření při stejné úspoře;
- cíl ušetřit každoročně 1,5 % objemu prodaných energií změněn na průměrně 1,5 % za rok v období do roku 2020 + možnost započíst dřívější úspory + rozšířeny možnosti alternativních opatření;
- zavádění individuálních měřičů spotřeby by mělo být stanoveno, jen pokud jejich vhodnost potvrdí analýza + bude možné vyjmout z povinnosti nákladově neefektivní případy a stejně tak u časté frekvence vyúčtování spotřeby;
- vypouští se povinnost všechna nová zařízení pro výrobu elektřiny s příkonem nad 20 MW vybavovat kogenerační jednotkou a kritérium umístění nového zdroje tak, aby mohlo být využíváno odpadní teplo, se mění ze závazného na indikativní.

Dopad na právní řád a státní rozpočet ČR

Přijetí navrhované směrnice by si vyžádalo značné úpravy v právních předpisech ČR, zejména by se dotklo zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií a navazujících předpisů. Lze rovněž očekávat požadavky na značné výdaje ze státního rozpočtu

v souvislosti s navrhovanými renovacemi budov veřejného sektoru a s nárůstem administrativní náročnosti.

- **Stanovisko vlády ČR:**

ČR obecně vítá diskusi k problematice energetické účinnosti i hledání opatření k úspoře energie. U předkládaného návrhu varuje před zvyšováním administrativy a nákladů pro všechny zúčastněné subjekty. Nesouhlasí s rozsahem kompetencí předávaných Komisi prostřednictvím delegovaných aktů. Vítá revidovanou verzi návrhu, změny jdou směrem, který je pro ČR přijatelnější. ČR nesouhlasí se závaznými vnitrostátními cíli, 3% cíl renovace veřejných budov stále vidí jako příliš vysoký a uvítala by snížení na 2%, 1,5% úspory navrhuje rozložit na postupný náběh a případně dle výsledků analýz snížit. Vítá podmíněnost výsledky analýz pro zavádění individuálních měřičů spotřeby i vypuštění povinnosti pro všechna nová zařízení pro výrobu elektřiny s příkonem nad 20 MW vybavovat kogenerační jednotkou a kritéria umístění nového zdroje tak, aby mohlo být využíváno odpadní teplo.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

K návrhu směrnice byla již v Evropském parlamentu ve výboru pro průmysl, výzkum a energetiku vypracována zpráva² s návrhem usnesení pro plénum. Předpokládané projednání na plénu bylo předběžně stanoveno na 17. dubna 2012. V Radě EU byl v prosinci 2011 předložen již druhý revidovaný návrh směrnice (návrh Polského předsednictví z 8. 12. 2011), během prvního pololetí 2012 se po projednání na pracovních skupinách očekává přijetí závěrů Rady.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **p o v a ž u j e** zvyšování energetické účinnosti za účelný a vhodný prostředek k posilování energetické bezpečnosti i konkurenceschopnosti hospodářství;
2. **u p o z o r ň u j e** však na značnou nákladnost a administrativní náročnost opatření navrhovaných v předkládaném návrhu směrnice, což by ve světle současného hospodářského vývoje znamenalo, že některá opatření by pro řadu členských států byla jen velmi obtížně realizovatelná;
3. **d o m n í v á s e**, že přes zřejmé přínosy pro cíle energetické politiky EU, boje se změnou klimatu či snižování náročnosti hospodářství EU na zdroje je nezbytné navrhovaná opatření pro zvyšování energetické účinnosti posuzovat z pohledu efektivnosti nákladů na konkrétní opatření;
4. **n e s h l e d á v á** příliš přesvědčivým odůvodnění Komise pro přijetí navrhovaných opatření, které konstatuje, že již v roce 2011 je zřejmé, že cíle stanovené v roce 2007 pro období do 2020 nebudou bez přijetí řady právě navrhovaných opatření v roce 2020 naplněny;

2

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=COMPARL&mode=XML&language=EN&reference=PE472.358>

5. **v í t á** změny v návrhu směrnice vypracované ve druhém revidovaném znění z 8. prosince 2011 připravené polským předsednictvím;
6. **p o d p o r u j e** rámcovou pozici vlády k předkládanému návrhu směrnice;
7. **ž á d á v l á d u**, aby ho informovala o dalším průběhu projednávání předkládaného návrhu směrnice.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Viktor Paggio v. r.
zpravodaj výboru

Jan Bauer v. r.
předseda výboru